Svar på skriftligt spörsmål SSS 264/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om sannings- och försoningskommissionen för samer

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 264/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Bella Forsgrén /gröna:

> Hurudana åtgärder ämnar regeringen vidta för att se till att sannings- och försoningskommissionen för samer lyckas i sitt arbete?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Statsrådet tillsatte sannings- och försoningskommissionen för samer den 28 oktober 2021. Kommissionens mandattid löper ut den 31 december 2023. Målet för kommissionens arbete är att sammanställa och synliggöra samernas erfarenheter av finska statens och olika myndigheters agerande och de konsekvenser som detta har för samerna.

Sannings- och försoningskommissionen för samer bedriver sin verksamhet självständigt och oberoende. Till kommissionen hör fem ledamöter varav två har utnämnts på framställning av statsrådet, två på framställning av sametinget och en på framställning av skoltarnas byastämma. På förslag av sametinget bereddes tillsättningen av ledamöterna genom ett öppet förfarande. Den 18 december beslutade sametinget att föreslå Heikki J. Hyvärinen och Miina Seurujärvi till kommissionsledamöter.

Miina Seurujärvi och Heikki J. Hyvärinen har anhållit om avsked från uppdraget som kommissionsledamöter. De beviljades avsked vid statsrådets allmänna sammanträde den 25 maj 2022.

Eftersom det är fråga om en betydelsefull sannings- och försoningsprocess, som genomförs för första gången i Finland, är det begripligt att kommissionen stöter på motgångar i början.
De parter som tillsatt kommissionen, det vill säga staten, skoltarnas byastämma och sametinget, förhandlar nu om fortsättningen. Statsrådets kansli ber sametinget föreslå efterträdare till kommissionsledamöterna Seurujärvi och Hyvärinen.

Kommissionen kan vid behov ansöka om tilläggsfinansiering för sin verksamhet. Den kan lämna ett förslag om tilläggsanslag med motiveringar till statsrådets kansli om det, för att kunna ordna sitt arbete på ändamålsenligt sätt och genomdriva processen, krävs en ändring av det anslag som beviljats i statsbudgeten.

Kommissionens mandatperiod pågår till den 31 december 2023. Redan då tillsättningen av kommissionen bereddes förlängdes mandatperioden med ett år. Då det är fråga om de så viktig och historisk process är det alldeles klart att den måste få ta den tid den behöver.

Kommissionen torde själv under sin mandattid bedöma om den ska ansöka om mer tid och finansiering för sitt arbete. Redan under beredningen beviljades den såväl mer tid som finansiering. Det är viktigt kommission tilldelas de resurser som arbetet kräver.

Psykosocialt stöd till samerna på samiska och med beaktande av den kulturella kontexten är en väsentlig del av processen. Det har grundats en serviceenhet för psykosocialt stöd till samer som verkar under kommissionens mandatperiod. Det är den psykiatriska vården vid Lapplands sjukvårdsdistrikt som ordnar verksamheten under denna period.

Statsrådets kansli tillsatte en uppföljningsgrupp den 5 november 2021 som stöder sannings- och försoningskommissionens arbete. I uppföljningsgruppen finns representanter för sametinget, skoltarnas byastämma, riksdagspartierna, evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkan. På detta sätt har vi också säkerställt att arbetet fortsätter under följande regeringsperiod.

Jag kan försäkra att staten är mycket engagerad i sannings- och försoningskommissionens arbete och att processen upplevs som ytterst viktig.

Helsingfors 16.6.2022

Justitieminister Anna-Maja Henriksson